

ISSN 2091 – 5616

AGRO ILM

2-COH (80), 2022

AGRO ILM

АГРАР-ИҚТИСОДИЙ,
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ

«O‘ZBEKISTON QISHLOQ
VA SUV XO‘JALIGI»
журнали илмий иловаси

Бош муҳаррир:
**Тоҳир
ДОЛИЕВ**

МУАССИС:
Ўзбекистон
Республикаси Қишлоқ
ва Сув хўжалиги
вазирликлари

Журнал Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2019 йил 10 январда 0291-рақам билан қайта рўйхатга олинган. Ўзбекистон Республикаси Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2013 йил 30 декабрдаги №201/3-сонли қарори билан қишлоқ хўжалик фанлари, техника, ветеринария ҳамда 2015 йил 22 декабрдаги 219/5-сонли қарори билан иқтисодиёт фанлари бўйича илмий журналлар рўйхатига киритилган.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ

А.Тўраев
(Ҳайъат раиси)
Ҳ.Атабаева
Ш.Бобомуродов
А.Даминов
Д.Ёрматова
Ш.Жабборов
А.Ибрагимов
П.Ибрагимов

У.Исмаилов
Б.Исроилов
А.Мадалиев
А.Маърупов
Р.Назаров
Р.Низомов
Т.Остонақулов
М.Пардаев
А.Равшанов
Ф.Расулов

Й.Сайимназаров
Ж.Сатторов
М.Сатторов
Ф.Тешаев
М.Тошболтаев
Е.Торениязов
Д.Тунгушова
А.Тухтақузиёв
Т.Фармонов
Б.Холиқов,

Д.Холмирзаев
Н.Хушматов
А.Ҳамзаев
А.Ҳошимов
С.Шамшетов
А.Шокиров
Ш.Шообидов
А.Элмуродов
И.Қузиёв

«O‘ZBEKISTON QISHLOQ VA SUV XO‘JALIGI»
ва «AGRO ILM» журналларида чоп этиладиган
илмий мақолаларга қўйиладиган
ТАЛАБЛАР

1. Мақолалар:

— илмий мазмунга эга бўлиши, тадқиқотларнинг долзарблиги ва мақсади аниқ кўрсатилиши;

— тушунарли ва равион баён этилиши;

— охирида эса аниқ илмий ва амалий тавсиялар тарзида хулосалар берилиши даркор.

2. Мақола ўзбек ёки рус тилида ёзилиши мумкин. Унинг ҳажми шакл ва жадваллар (қўпи билан 1,5 бет), адабиётлар рўйхати, инглиз тилидаги аннотация (3—4 қатор) билан бирга 5 бетдан, илмий хабарлар эса 3 бетдан ошмаслиги керак. Юбориладиган материаллар А-4 ўлчамдаги оқ қоғозда, 1,5 интервал ва 14 кеглда, Times New Roman ҳарфида ёзилмоғи лозим.

3. Мақолани расмийлаштириш (формуларни ёзиш «Microsoft Equation 3.0» дастурида, жадвалларни тузиш, грекча, катта ва кичик ҳарфларни ажратиш, сўзларни қисқартириш ва бошқалар) илмий журналлар учун қабул

қилинган тартибларда бажарилади. Мақола мазмунига мос УЎТ индекси биринчи саҳифанинг тепадаги чап бурчагига қўйилади. Мақола охирида адабиётлар рўйхати, муаллифнинг исми, шарифи ва иш жойининг номи аниқ кўрсатилиши керак.

4. Нашр учун тайёр мақола албатта эксперт хулосаси бўлган ҳолда, 2 нусхада электрон варианты билан қабул қилинади. Иккинчи нусха муаллифлар томонидан имзоланади. Муаллифларнинг уй ва иш манзиллари, исми ва шарифлари, телефон рақамлари тулиқ кўрсатилиши шарт.

5. Талабларга жавоб бермайдиган мақолалар қабул қилинмайди. Зарур ҳолларда таҳририят мақолани тақриз учун юборишга ҳақли. Таҳририятта топширилган мақола ва материаллар муаллифларга қайтарилмайди.

ТАҲРИРИЯТ

2022 йил,
2-илова (80)-сон

Бир йилда олти
марта чоп этилади.

Обуна
индекси—859

Журнал 2007 йил
августдан чиқа бошлаган.

© «AGRO ILM» журнали.

Манзилимиз:
Тошкент 100004,
Шайхонтоҳур тумани
А.Навоий кўчаси, 44-уй.
Тел/факс: 249-13-54.
242-13-54.

Facebook: uzqxjurnal
Telegram: qxjurnal_uz;
Сайт: www.qxjurnal.uz
E-mail: uzqx_jurnal@mail.ru

ПАХТАЧИЛИК

У.АЙТЖАНОВ, Б.АЙТЖАНОВ, Д.РАМАЗАНОВ, Р.СЕЙТБАЕВ. Қорақалпоғистон шароитида АҚШ ва Мексика нав намуналари иштирокида олинган F₃ дурагайлари тезпишарлик хусусиятларининг ўзгарувчанлиги.....3

ҒАЛЛАЧИЛИК

О.АМАНОВ, Ғ.УЗАҚОВ. Ғаллачиликда эрта баҳорги тадбирлар...5

Б.БЕКБАНОВ, О.НАГИМЕТОВ, Ш.МАТКАРИМОВА, Г.ЖОЛДАСОВА. Баҳорги буғдой навларини суғоришнинг муддат ва меъёрлари.....7

G'.G'AYBULLAEV, F.SHODIEVA, D.GADDOEV. Samarqand viloyatining sug'oriladigan maydonlari uchun yumshoq bug'doyning o'rtapishar navlarini tanlash.....8

М.ЭРГАШЕВ, А.ХАЛБАЕВ, А.УЗОҚОВ. Ҳимояланган махсус иссиқхона шароитида шоли кўчатларини парваришнинг аҳамияти.....11

С.ТИЛЛЯБАЕВА, М.НАЗАРОВ. Рост и развитие корневой системы зерновых и бобовых культур в зависимости от дозы органических удобрений.....12

Б.РАВШАНОВ, К.ҚАЮМОВА. Шоли уруғлари унвчанлигига бактериал препаратларнинг таъсирини лаборатория шароитида аниқлаш.....13

Р.СЕЙТБАЕВ, Б.АЙТЖАНОВ, У.АЙТЖАНОВ. Қурғоқчиликка бардошли кунгабоқар нав ва дурагай ўсимликларидаги барглар умумий сатҳининг ўзгарувчанлиги.....15

А.ШОЙМУРАДОВ, О.АМАНОВ. Лалмикор майдонларда самарали мойли экинларни етиштиришнинг янги технологиялари.....17

КАЗИЗОВ, Д.ЕДЕНБАЕВ, Х.НАЗАРОВ, Т.КУЛИЕВ. Янги яратилган маҳаллий истиқболли маккажўхори навларининг қимматли хўжалик белгилари ва ишлаб чиқариш натижалари.....19

Ш.ОРИПОВ, М.ПОКРОВСКАЯ. Оценка сортов масличных культур в конкурсном сортоиспытании на богаре Узбекистана...20

МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК

N.NARKABULOVA, Z.ABDUQAYUMOV, S.XOSHIKOV. O'zbekistonda yetishtirilgan turli uzum navlaridan olingan bekmesning (shinni) fizik-kimyoviy ko'rsatkichlari.....22

B.NORTOJIYEV. Limon ko'chatlarini mikroelementlar bilan bargidan oziqlantirishning undagi vegetativ organlari o'sishi va rivojlanishiga ta'siri.....24

Ў.МАҲМУДОВ, Б.ХАЛИКОВ. Қроталария етиштириш имкониятлари.....26

J.TO'RAEV. Plyonkali isitilmaydigan issiqxonalarda o'stirilgan pomidor navlari, duragaylarining iqtisodiy va biologik xususiyatlari....28

М.ДИЁРОВА, Ш.ЛУТФУЛЛАЕВ, Т.ОСТАНАҚУЛОВ. Турли ўғит меъёрларида помидорнинг "Мустақиллик-28" навининг ўсиши ва ҳосилдорлиги.....30

I.ERGAŠEV, F.OBLOKULOV, I.BEGIMKULOV. "Farovon" kartoshka navining hosildorlik ko'rsatkichlariga yetishtirish muddatlarining ta'siri.....31

С.ТОШПЎЛАТОВА, Т.ОСТАНАҚУЛОВ, Х.САИДМУРАДОВ. Қашқадарё вилояти шароитида эртаги картошка етиштириш агротехнологиясининг сирлари.....33

М.КАМИЛОВ. Турпнинг янги, истиқболли "Мурод" нави.....35

ЎСИМЛИКЛАР ҲИМОЯСИ

М.ЖЎРАЕВ, Л.МАВЛАНОВ. Лалмикор ерлар учун юмшоқ буғдойнинг занг касалликларига чидамли янги навлари ва бошланғич манбалари.....36

Р.БАРАТОВ, Ҳ.ВАЛИХОНОВА. Буғдой ўсимлигининг вегетация давридаги касалликларини эрта даврда аниқлашнинг интеллектуал системаси.....38

Ф.ТОШМЕТОВА, А.МЕЙЛИЕВ. Соянинг фузариоз (Fusarium L) касаллигига қарши кимёвий кураш олиб бориш ҳамда унинг биологик самарадорлиги.....40

Н.ТУЙҒУНОВ, Н.ОТАМИРЗАЕВ, Ш.ЭШОНҚУЛОВ, М.АБДУЛЛАЕВ. Шоли майдонидаги бегона ўтларга қарши Clipper 200 sl. гербицидини қўллашнинг аҳамияти.....41

X.ALLANOV, U.NORQULOV, I.NORMURODOV, SH.DJUMAEV, J.ABDULLAEV, A.ABDUMAJITOV. «Sila kremniya»- yuqori va sifatli hosil garovi.....42

М.РАХМОНОВА, К.ҲАМДАМОВ. Мевали боғ агробактериозиди бағрўрвочилар (Lepidoptera: Tortricidae) оила вакилларининг учраш даражаси, доминант турлари, зарарлилик даражаси....45

Ш.ТЕШАЕВ, А.УЛУҒБОЕВ. Стевиянинг (stevia rebaudiana bertonii) кимёвий таркиби ва витаминлар миқдорида минерал озиқлантиришнинг таъсири.....46

ЧОРВАЧИЛИК

Ҳ.ҒИЁСОВ, Қ.САЙФУЛЛАЕВ, Ш.ТУРСУНБОЕВ. Ҳайвонларни генетик паспортлаштириш селекция ишларининг самарадорлигини оширади.....48

А.РАХИМОВ. Фарғона водийсида қорамолчилик тармоғининг ривожланиш ҳолати ва ислохотлар самараси....49

Ш.АБДУГАНИЕВА, Ж.АБДУГАНИЕВ, Л.ЭЛМОНОВ. Қорақул терини сиқилиб ёпишган ҳолатда қуритиш таҳлили....53

Д.АБДУЗОИРОВА, Г.АХРОРОВА. Турли рангбарангликдаги қорақул сур қорақул қўзиларининг тери сифат кўрсаткичлари....55

Ғ.ЭШМАТОВ, А.ХАКИМОВ. Қорақул қўйлар органларининг патолого-анатомик ўзгаришларига Ferula assafoetida ўсимлиги таркибидаги моддалар таъсири.....56

ИРРИГАЦИЯ-МЕЛИОРАЦИЯ

А.ШОЙМУРАДОВ. Кузги қаттиқ буғдойнинг қимматли белгиларига суғориш тартибларининг боғлиқлиги.....57

Ф.ГАППАРОВ, С.МАНСУРОВ. Жанубий Сурхон сув омборидаги лойқа-чўкиндиларнинг механик таркиби ва тупроқ турини ўрганиш тадқиқотлари.....59

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, Россия селекциясига мансуб қаттиқ бугдой навлари юқори маҳсулдорлигини таъминлашда тупроқ намлиги юқорилигини ЧДНС 75-80-70% таъминлаган ҳолда суғориш, аксинча маҳаллий навларнинг сувсизликка ва қурғоқчиликка чидамлиги юқорилигини инobatга олган ҳолда тупроқ намлиги ўта юқори бўлмаган ЧДНС 70-75-65% ҳолда суғориш мақсадга мувофиқ.

Бошоқдаги донлар сони навнинг хусусий белгилари ҳамда суғориш тартиби асосида ўзгаради, энг юқори кўрсаткич ЧДНС 75-80-70% вариантда, яъни ўсимликни чанқатмасдан суғориш бошоқдаги донлар сонининг кўп бўлишига, доннинг

тўлиқ етилишига замин яратади.

Ҳосил структураси-ўсимлик бўйи ва бошоқ ўлчамлари суғориш муддатининг ўзгаришида ўзгариб боради, ҳосил структураси тўлиқ шаклланиши учун тупроқ намлиги юқорилигини таъминлаган ҳолда суғоришни ташкил этиш юқори ҳосил етиштиришни таъминлайди.

Ўсимлик ривожланиш фазаларида оптимал намлик билан таъминлаш юқори ҳосил шаклланишини таъминлайди.

Аброр ШОЙМУРАДОВ,

қ/х.ф.ф.д.,

Жанубий деҳқончилик илмий-тадқиқот институти.

АДАБИЁТЛАР

1. Грабовец А.И., Фоменко М.А. Озимая пшеница. Монография. – Ростов-на-Дону, ООО «Издательство Юг», 2007. – 600 с.
2. Қодиров О. Меъёрни билган ютади // Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги. -Тошкент, 2006. - №4. -Б. 16.
3. Питоня А.А., Питоня В.Н. Урожайность озимой мягкой пшеницы и элементы структуры в сухостепной зоне Волгоградской области. Ж. Научно-агрономический журнал. №107. 2019. С: 38-41.
4. Сатторов М., Ҳалимов И. Уруғ ва ўғит меъёри // Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги. -Тошкент, 2006.- №5.-Б. 18.

УЎТ: 631.54; 633.1

ЖАНУБИЙ СУРХОН СУВ ОМБОРИДАГИ ЛОЙҚА-ЧЎКИНДИЛАРНИНГ МЕХАНИК ТАРКИБИ ВА ТУПРОҚ ТУРИНИ ЎРГАНИШ ТАДҚИҚОТЛАРИ

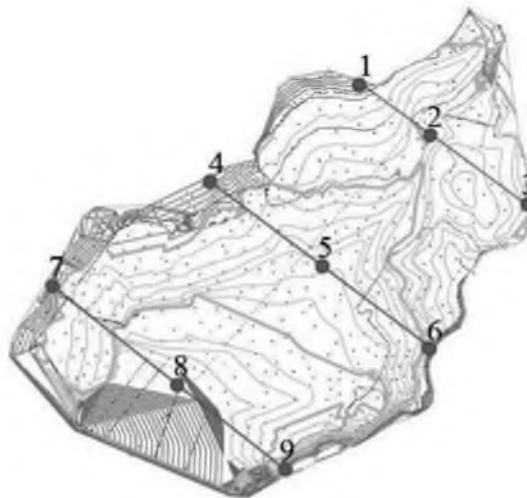
В статье результаты натурные исследований по определению фракционного состава и типов грунта в заилении водохранилищ. Образцы изучены и проанализированы в лабораторных условиях.

Article presents field researches for determining fractional composition and types of soil in sediments in reservoirs. Taken samples were analysed in laboratory condition.

Маълумки, сув омборлари суғориладиган майдонларни сув билан таъминловчи асосий манбалардан бири ҳисобланади, режадаги сув таъминотининг кафолатланган даври эса сув омборларининг лойқа-чўкиндилар билан тўлиб қолиш муддатига боғлиқ. Юқори бьефдаги чўкинди қатламнинг ортиб бориши сув омборларининг бошқариладиган фойдали ҳажми қисқаришига, сув омборининг режалаштирилган иш режими ўзгаришига ва суғориш тизимлари иш режимининг ёмонлашувига олиб келади. Шунинг учун сув омборларининг ҳозирги кундаги морфометрик параметрларини аниқлаштиришда, самарали иш режимларини ишлаб чиқишда, лойқа-чўкиндилар қатламини камайтиришда ва йўқотилган фойдали ҳажмини ошириш чора-тадбирларини ҳамда уларни махсус қурилмалар ёрдамида тозалашда лойқа-чўкиндиларнинг фракцион таркибини ўрганиш муҳим саналади [1; 2; 3].

Тадқиқотлар дала шароитида сув омборларидаги лойқа-чўкиндилар шаклланиши, механик таркиби, миқдорий баҳолаш бўйича Жанубий Сурхон сув омбори мисолида олиб борилди. Сув омбори ҳудуднинг асосий сув таъминоти манбаларидан бири ҳисобланади ва истеъмолчиларга бир қатор суғориш каналлари ёрдамида етказиб берилади. Жанубий Сурхон сув омбори Сурхондарё ўзанида жойлашган бўлиб, дарёнинг сув омборига қуйилиш жойидан тўғонгача бўлган масофа 10 км ни ташкил этади. Сув

омбори тубига чўккан лойқа оқиқларнинг фракцион таркиби ва турларини аниқлашда сув омбори косасининг турли нуқталаридан створлар бўйича намуналар олинди. Сув омборида танланган створлар жойлашуви ва намуна олиш жараёни 1-2-расмларда келтирилган.

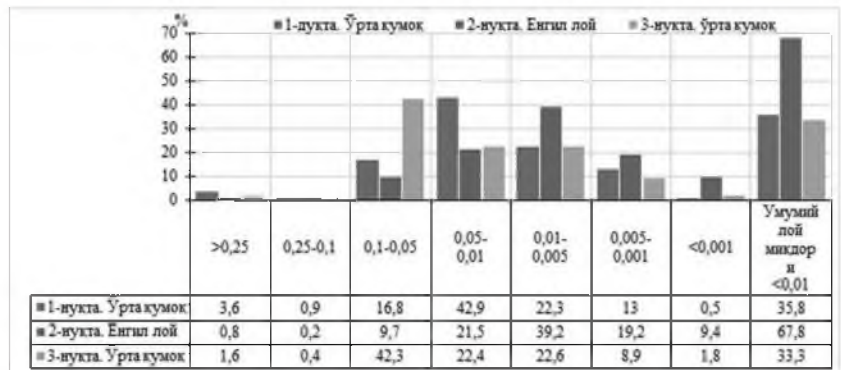

1-расм. Жанубий Сурхон сув омбори косасида танланган створлар жойлашуви.

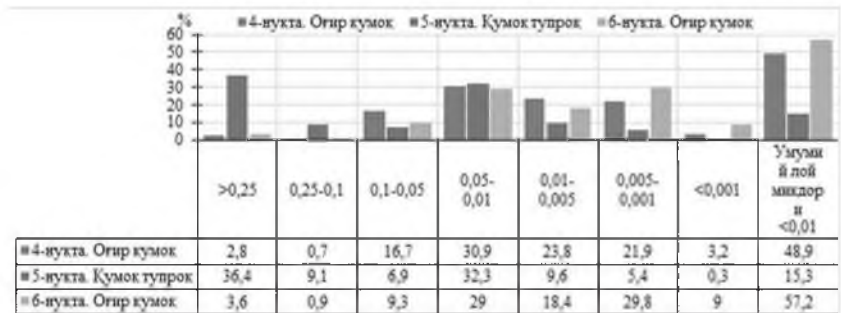
Олиб борилган дала тадқиқотлари давомида сув омбори косасида йиғилган лойқа-чўкиндилар таркибида жуда катта миқдорда агроирригацион келтирмалар мавжудлигини кўз билан ҳам кўриш мумкин. Лойқа-чўкмаларнинг таркибида эриган ва қаттиқ ҳолатдаги озуқа элементлари ҳам мавжуд. Улар йиллар давомида йиғилиб боради ва 2-3 метргача агроирригацион қатлам ҳосил қилади. Сув омбори тубига чўккан лойқа оқизиклардан олинган намуналарни лаборатория шароитида фракцион таркиби ва тупроқ тури аниқланди (3-расм). Олинган намуналарнинг таҳлили 1-жадвалда келтирилган.

Ўрганилган намуналар таҳлилига кўра, сув омбори косасига чўккан лойқа-чўкиндиларнинг механик таркиби дарёнинг сув омборига қуйилиш қисми ўзанидан тўғонгача бўлган ҳудуддаги чўкинди таркиби ўрта ва оғир қумқни ташкил этмоқда. Умумий физик лой миқдори ўзанининг охирида тўғонга яқин бўлган жойда кўпроқ йиғилган. Ушбу ўзгаришларни ҳар бир створлар учун тузилган диаграммаларда ҳам кўришимиз мумкин (2,3,4-расмлар).

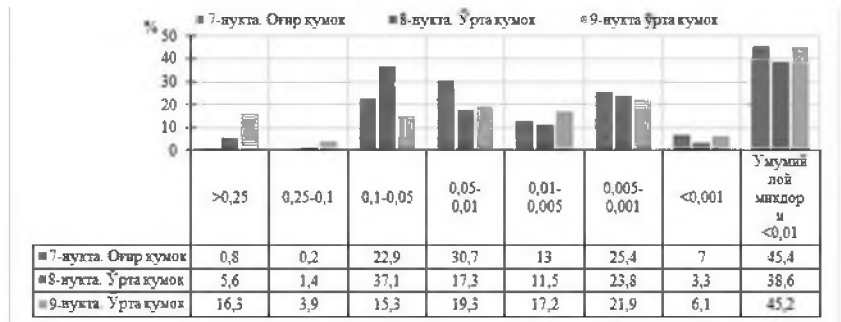
Сув омбори тубига чўккан лойқа-чўкиндилардан олинган намуналар таҳлилий маълумотлари асосида тузилган диаграммалардан ҳам кўриш мумкин, сув омбори тўғонига яқин бўлган жойдаги лойқа-чўкиндилар таркибида (0,05-0,01мм) йирик чанг заррачалар миқдори энг кўпини ташкил этмоқда. Ўзанининг ўрта қисмида эса майда чанг ва ил заррачалар миқдори тўпланганлигини кўриш мумкин. Сув омбори тубига чўккан лойқа-чўкиндиларнинг механик таркиб элементларининг бу тарзда тақсимланишига сув омбори косаси тубининг нишаблиги ва сув оқимининг ҳаракати сабаб бўлмоқда. Микроагрегатлар миқдори эса ўрта ва оғир механик таркибли бўлиб, асосан (0,25мм) склетли заррачалардан иборат. Майда чанг ва ил заррачалари микроагрегатларни бириктириш хусусиятига эга. Бунинг натижасида лойқа-чўкиндиларнинг йирик заррачалар миқдори ортиб боради, асосан 0,25-0,05 мм ли заррачалар. Микроагрегатларнинг асосий массасини 0,1-0,0,05 ва 0,05-0,01 мм ли заррачалар ташкил этади,

2-расм. Жанубий Сурхон сув омбори тубига чўккан лойқа миқдорининг биринчи створ бўйича механик таркиби.

3-расм. Жанубий Сурхон сув омбори тубига чўккан лойқа миқдорининг иккинчи створ бўйича механик таркиби.

4-расм. Жанубий Сурхон сув омбори тубига чўккан лойқа миқдорининг учинчи створ бўйича механик таркиби.

1-жадвал.

Жанубий Сурхон сув омбори тубига чўккан лойқа оқизикларнинг фракцион таркиби

№	Тупроқ зарраларининг % миқдорлари							Умумий лой миқдори <0,01	Тупроқ тури
	>0,25	0,25-0,1	0,1-0,05	0,05-0,01	0,01-0,005	0,005-0,001	<0,001		
1	3,6	0,9	16,8	42,9	22,3	13	0,5	35,8	ўрта қумоқ
2	0,8	0,2	9,7	21,5	39,2	19,2	9,4	67,8	енгил лой
3	1,6	0,4	42,3	22,4	22,6	8,9	1,8	33,3	ўрта қумоқ
4	2,8	0,7	16,7	30,9	23,8	21,9	3,2	48,9	оғир қумоқ
5	36,4	9,1	6,9	32,3	9,6	5,4	0,3	15,3	қумоқ
6	3,6	0,9	9,3	29	18,4	29,8	9	57,2	оғир қумоқ
7	0,8	0,2	22,9	30,7	13	25,4	7	45,4	оғир қумоқ
8	5,6	1,4	37,1	17,3	11,5	23,8	3,3	38,6	ўрта қумоқ
9	16,3	3,9	15,3	19,3	17,2	21,9	6,1	45,2	ўрта қумоқ

улар эса лойқа чўқиндилар зичлигини камайтиради ва чўқинди ғоваклигини оширади.

Сув омборлари косасига чўқкан лойқа-чўқиндиларнинг механик таркиби ва турларини аниқлаш асосида сув омборларида гидравлик ва механик тозалаш чора-тад-

бирларини ишлаб чиқиш, фойдали ҳажмини ошириш имкониятни яратади.

Фурқат ГАППАРОВ, т.ф.д., доцент,
Сафар МАНСУРОВ, ассистент,
ТИҚХММИ-МТУ.

АДАБИЁТЛАР

1. Гаппаров Ф.А., Назаралиев Д.В., Нарзиев Ж.Ж. Сув омборларини хавфсиз ва самарали ишлатишни ташкил этиш // Халқаро илмий-амалий анжуман// ТИМИ, Тошкент. 2017.- Б. 66-69.
2. Ҳикматов Ф.Ҳ., Айтбаев Д.П. Тупроқ ювилиши шакллари ва сув эрозияси таснифлари ҳақида // Географик экология ва табиатдан фойдаланиш муаммолари (илмий тезислар). Тошкент: 1999.-Б. 78-81.
3. Ҳикматов Ф.Ҳ., Якубов М.А., Айтбаев Д.П. Ўзан жараёнлари ва ўзан оқими динамикаси. – Тошкент: Университет, 2004. -57 б.

БОҒДОРЧИЛИККА ИХТИСОСЛАШГАН ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ЕР МАЙДОНЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

This article discusses the development of specialized farms in horticulture, as well as the expansion and improvement of the formation of land and its economic development efficiency in the Navoi region

Бизга маълумки, боғдорчилик қадимдан ривожланиб келаётган қишлоқ хўжалик тармоқлардан биридир. Хусусан, республиканинг барча вилоятларида бугунги кунда ҳам боғдорчилик ривожланган соҳа ҳисобланади. Аммо, ҳозирги кунда ушбу тармоқни ривожлантиришда, яъни аҳолини хўл мева билан тўлароқ таъминлашда ҳамда боғдорчиликни иқтисодий самарадорлигини ошириш масаласида жиддий тўсиқлар пайдо бўлмоқда. Бу тўсиқлар, асосан, ушбу ихтисосликдаги хўжаликлар ер майдонларидан фойдаланишни оқилона ташкил этиш билан узвий боғлиқдир. Шунинг учун ҳам боғдорчилик тармоғини ривожлантириш бўйича ҳозирги кунда ихтисослашган фермер хўжаликлари ер майдонларини кенгайтириш, **уларни аксарият ҳолларда, тоғолди минтақаларига кўчириш** ишлари йўлга қўйилмоқда. Ушбу муаммоларни биргина Навоий вилоятига ўрганиш куйидаги натижаларни берди.

Расмий маълумотларга қараганда, 2021 йилнинг 1 январь ҳолатига Навоий вилоятида 2172 та фермер хўжалиги фаолият юритаётган бўлса, шундан 346 та боғдорчиликка, 167 та боғдорчилик-узумчилик ва 201 та узумчиликка ихтисослашган фермер хўжаликларини ташкил этади. Ушбу кўрсаткич жами фермер хўжаликларининг 32,8 фоизини ташкил қилади. Биз биламизки, Навоий вилояти Республикада энг ёш вилоятларидан бири ҳисобланади. Вилоятнинг асосий ерлари чўл ва адирлардан иборат бўлиб, жами ер майдони-4102971 гектарни ташкил этади, шундан суғориладиган ер майдони 120877 гектарни, экин ерлари 110451 гектарни, қўп йиллик дарахтзорлар эса 10182 гектарни (тутзорлар билан биргаликда) ташкил қилади. Боғдорчиликни ривожлантиришда, биринчи бўлиб уларнинг ҳудудларини тўғри таш-

кил қилиш зарур. Вилоятда жами 8 та туман мавжуд бўлса, шундан 6 та туманда боғдорчиликка ихтисослашган фермер хўжаликлари фаолият юритади. Ушбу 1-жадвалда фаолият юритаётган фермер хўжаликларининг тавсифи келтирилган.

Ушбу юқорида келтирилган жадвалдан кўриниб турибдики, вилоят бўйича жами 2172 та фермер хўжалигидан 513 та фермер хўжалиги боғдорчилик йўналиши бўйича фаолият олиб бормоқда, яъни 23,6 фоизини ташкил қилади. Ажратилган майдон бўйича олиб қарасак 1,7 фоизни ташкил қилади. Ҳаттоки, 2 фоизни ҳам ташкил қилмайди. Агарда ҳозирги шароитга қарасак, етиштирилаётган хўл мевалар бозор талабига тўлиқ жавоб бермайди. Шунинг учун ҳам бозор талабига жавоб берадиган сифатли ҳосил берувчи мевали дарахтлар

1-жадвал.

Навоий вилояти туманларида фаолият юритаётган фермер хўжаликлари ва уларга бириктирилган ер майдонлари тўғрисида маълумот*

Т.р.	Туманлар	Жами фермер хўжаликларини сон	Бириктирилган майдон, га	Шу жумладан		
				Боғдорчиликка ихтисослашган	Бириктирилган майдон, га	Бирик. майдонга нисбатан %
1.	Кармана	200	14179,89	41	200,4	1,4
2.	Конимех	62	9607,0	11	15,0	0,01
3.	Қизилтепа	470	36004,0	109	799,0	2,22
4.	Навбахор	336	21183,0	89	566,63	2,67
5.	Нурога	314	15015,0	51	70,0	0,47
6.	Хатирчи	773	36761,0	212	673,5	1,83
7.	Ғозгон ш.	6	119,0	-	-	-
8.	Навоий ш.	11	658,0	-	-	-
Вилоят бўйича		2172	133526,89	513	2324,53	Ўр. 1,7

*Вилоят ер ресурслари ва давлат кадастрлари бошқармаси маълумотлари

Кўчириб босилган мақолаларга «AGRO ILM» журналидан олинганлиги кўрсатилиши шарт.

Кўчирмакашлик (плагиат) материаллар учун муаллиф жавобгар ҳисобланади.

Босмахонага тоширилди: 2022 йил 12 март.
Босишга рухсат этилди: 2022 йил 12 март.
Қоғоз бичими 60x84 1/8. Офсет усулида чоп этилди.
Ҳажми 14 босма табақ.
Буюртма №2. Нусхаси 750 дона.

«NUR ZIYO NASHR» МЧЖ босмахонасида чоп
этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррирлар – Б.ЭСОНОВ,
А. ТОИРОВ

Дизайнер-саҳифаловчи – У.МАМАЖОНОВ.

